

ПАРЕ.

Українське питання

«ПАРЕ вітає активізацію законодавчої діяльності в Україні після проведених у 2010 році президентських виборів і створення нової правлячої коаліції. Беручи до уваги занепокоєння, висловлені щодо концентрації повноважень у руках нової української влади, асамблея вважає, що така консолідація влади нової адміністрації зрозуміла, а в багатьох випадках навіть бажана»,

– йдеться в резолюції № 1755 «Функціонування демократичних інститутів в Україні», схваленій Парламентською асамблеєю Ради Європи за результатами обговорення моніторингової доповіді про виконання Україною своїх зобов'язань перед Радою Європи 5 жовтня 2010 року.

При цьому асамблея застерігає від того, щоб така консолідація не призвела до монополізації влади.

«Консолідація влади правлячої більшості зрозуміла, і в контексті тривалості політичної внутрішньої боротьби між різними гілками влади в Україні, можливо, навіть бажана. Однак все можливе має бути зроблене для того, щоб така консолідація владних повноважень не спричинила концентрації або, ще гірше, монополізації влади в руках однієї політичної групи, що може підірвати демократичний розвиток країни», – висловлюють занепокоєння депутати ПАРЕ.

Окрім того, ПАРЕ підтримала в резолюції намагання української влади втілити в життя увесь пакет запланованих реформ, що пришвидшить виконання нашої державою взятих на себе зобов'язань перед Радою Європи. Втім, поспішна манера здійснення таких реформ може негативно позначитися на власне демократичних принципах і, в кінцевому рахунку, на якості самих реформ, наголошується в резолюції. Успішна імплементація таких реформ можлива лише за наявності політичного консенсусу та їх суспільної підтримки. А це, своєю чергою, можливо лише в разі суворого дотримання законодавчої процедури та демократичних принципів, зазначено в документі.

Також йдеться про необхідність передачі законопроектів на розгляд Венеціанської комісії перед голосуванням їх в українському парламенті.

Європейські парламентарії закликали владу України, її опозиційні сили «спільно виконати пакет конституційних реформ для усунення нинішніх недоліків Основного Закону». На думку асамблеї, це «має бути зроблено шляхом внесення поправок до чинної Конституції, а не ухваленням нової Конституції України». Крім того, йдеться про необхідність схвалення Виборчого кодексу. Це має відбуватися відповідно до європейських стандартів, «аби зменшити залежність політичних сил від суто економічних інтересів».

У резолюції наголошується на тому, що, приєднуючись до Ради Європи, Україна взяла на себе зобов'язання «трансформувати роль і функції прокуратури відповідно до стандартів Ради Європи», однак, на жаль, на сьогодні таке зобов'язання «ще тільки має бути імplementованим». Відповідно, прокуратура в Україні «виконує функції, котрі йдуть урозрід із європейськими стандартами» і набагато перевищують повноваження подібних органів в інших європейських державах. ПАРЕ «закликає усі гілки влади, особливо Верховну Раду, проводячи тісні консультації з Венеціанською комісією, якнайшвидше прийняти закон про прокуратуру, який би повністю відповідав європейським стандартам і цінностям», – наголошується в резолюції. Для цього Україні потрібно внести відповідні поправки до Конституції. «Альтернативною до наглядових функцій має стати посилені роль омбудсмена. Та-

кож має бути впроваджена система «доступної юридичної допомоги», – зазначається в документі.

Депутати ПАРЕ вважають реформування судової системи в Україні «надзвичайно важливим задля встановлення верховенства права» в контексті здійснюваних владою реформ. Їх наріжним каменем можна вважати Закон України «Про судоустрій і статус суддів». «Проте ПАРЕ надзвичайно жалкує про те, що цей закон було схвалено й уведено в дію з великим поспіхом у липні 2010 року, не дочекавшись висновку Венеціанської комісії, з запитом про який звертався міністр юстиції України», – йдеться далі в документі. У зв'язку з цим асамблея просить українську владу надалі взяти до уваги висновок Венеціанської комісії щодо цього закону й внести поправки до відповідних законодавчих актів, якщо буде потреба. Однак без внесення змін до Конституції України судову реформу завершити буде неможливо. Крім того, ПАРЕ закликає нашу державу якнайшвидше схвалити Кримінально-процесуальний кодекс, враховуючи висновки Венеціанської комісії, й, у разі прийняття якихось поправок до нього, найперше, до остаточного схвалення документа, направити їх на її розгляд.

«Влада України має бути переконана, що судова система може цілком фінансуватися із державного бюджету, адже поточна ситуація хронічного недофінансування

assembly

підвищує ризик потенційного корумпування суддів та підриває верховенство права в державі», – констатує ПАРЕ.

ПАРЕ висловлює жаль з приводу того, що українська влада відклала до 2011 року схвалення пакета антикорупційних законів, а попередній Президент Віктор Ющенко ветовав Закон «Про запобігання й протидію легалізації (відмиванню) доходів, отриманих злочинним шляхом». Однак європейські депутати схвалили політику боротьби з корупцією в Україні й висловили сподівання, що в нашій державі будуть швидко імплементовані рекомендації Групи держав Ради Європи проти корупції (GRECO).

ПАРЕ закликала прискорити також прийняття закону про громадські організації й закону «Про порядок організації і проведення мирних заходів» з урахуванням висновків, наданих Венеціанською комісією. Асамблея відзначає, що реформи в Україні в багатьох сферах стримуються нормами теперішньої Конституції. «Буде неможливо ввести в дію реформи, необхідні Україні, які водночас відповідали б вимогам Ради Європи, без внесення змін до Основного Закону», – підкреслюється в документі.

«Зростання поваги до демократичних свобод та прав людини стало одним із найбільших досягнень в демократичному розвитку України за останні роки. Будь-який регрес у питаннях поваги до прав людини або їх захисту буде неприйнят-

ним для асамблеї», – зазначається в резолюції.

Окрім того, доповідачі моніторингового комітету Ренате Волвенд (Ліхтенштейн) та Маїліс Репс (Естонія) висловили свою стурбованість щодо заяв, кількість яких зростає, про те, що такі демократичні свободи, як свобода зібрань, слова і засобів масової інформації, в останні місяці опинилися під тиском. У зв'язку з цим Моніторинговий комітет закликав владу розслідувати всі заяви і наголосив, що будь-які відступи щодо захисту демократичних свобод і прав неприйнятні.

«Асамблея закликає владу України вжити всіх необхідних заходів для захисту свободи та плюралізму ЗМІ й утриматися від будь-яких спроб прямого й опосередкованого контролю за змістом матеріалів у національних ЗМІ», – наголошується в резолюції.

Крім того, Маїліс Репс зазначила, що під час підготовки документа неурядові організації та представники опозиції висловлювали занепокоєння щодо виборів, які відбудуться в Україні 31 жовтня.

«Місцеві вибори – абсолютно чіткий тест, і ми очікуємо побачити, що влада більше приділить увагу тому, щоб вони пройшли справедливо і демократично», – наголосила вона.

За словами Репс, у зв'язку з цим було відзначено кілька чітких сигналів, зокрема, «незбалансованість виборчих комісій, реєстрація фіктивних партій».

Сказано!

депутат Ольга ГЕРАСИМ'ЮК.

– Тепер ми точно не можемо нікому обіцяти, що завтра з нас знімуть моніторинг тільки тому, що ми будемо головувати навесні в Комітеті міністрів у Раді Європи. Єдиним голосом проти, тобто «за» дії української влади, був голос російської делегації. І це настрожило буквально всіх, – додала вона.

– Вважаю, що резолюція цілком підтверджує очевидний для всіх факт: демократія в Україні пу-

стала глибоке коріння, – заявив **міністр закордонних справ Костянтин ГРИЩЕНКО**, коментуючи ухвалення ПАРЕ резолюції щодо України. – Майбутнє головування України в Комітеті міністрів у Раді Європи має вкотре показати, що Україна є демократичною країною, і вирішити важливе для нас завдання – зняти моніторинг з України.

Репс також наголосила на «втручанні Служби безпеки України у внутрішні справи».

«Роль СБУ в Україні вочевидь зростає, і тому ми хотіли б закликати всі владні кола звернути на це увагу й реформувати СБУ таким чином, щоб вона відповідала європейським стандартам», – зазначила доповідач ПАРЕ.

Резолюцію № 1755 підтримали 102 депутати зі 109, один висловився проти (Росія), 6 – утримався. Згідно з оцінками аналітиків, цей документ ПАРЕ є одним із найжорсткіших актів, котрі приймалися будь-коли міжнародними інституціями щодо України.